

Luonnehdinta

Matomainen, suomuton pikkunahkiainen ei kuulu varsinaisiin luukaloihin, vaan leuattomien ympyräsuisten luokkaan. Pikkunahkiaisella on pyöreä imukuppisuus ja kymmeniä pieniä sarveishampaita. Aikuiset pikkunahkiaiset eivät ruokaile lainkaan vaan elävät likomatona eli toukka-aikana kerätyn vararavinnon turvin. Toukka-aikana kestää useita vuosia, suurimman osan pikkunahkiaisen elämästä. Pikkunahkiainen on 12–18 cm pitkä. Sen erottaa aikuisena nahkiaisesta pienemmän koon ja imusuun tylppien sarveishampaiden perusteella. Toukkana lajien erottaminen toisistaan on hyvin vaikeaa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pikkunahkiaista tavataan lähes koko Suomessa ja se elää yksinomaan makeassa vedessä pysyvätisissä puroissa ja joissa. Sitä on tavattu myös paikoin purojen yhteydessä olevista lammista ja pikkujärvistä. Se viihtyy matalissa ja hitaasti virtaavissa paikoissa, missä on runsaasti orgaanista ainesta hienojakoisessa pohjassa. Pikkunahkiaisen esiintymisalueet ovat joessa yleensä nahkiaista ylempänä, latvapuroissa ja -joissa. Kutupaikat ovat vuolaammassa ja karkeammassa pohjassa kuin toukkien oleskelupaikat. Pikkunahkiainen kuolee noin kuukauden kuluttua kudusta.

Nykytila ja uhkatekijät

Pikkunahkiaisen uhkatekijöinä ovat todennäköisesti pienvesien laadun huonontuminen, vesirakentaminen, ojitukset ja ruoppaukset, pohjavedenotto purojen latvoilla sekä kutunousun katkaisevat esteet. Myös peltojen keinolannoitus, viljelyssä käytetyt torjunta-aineet, salaajitus ja pintavedenotto voivat heikentää lajin elinoloja.

Hoitosuositukset

Pikkunahkiaisen esiintymisestä kaivataan lisää tietoja, sillä ne ovat toistaiseksi kovin laikuittaisia. Lisäksi tarvitaan tutkimusta pikkunahkiaisen levinneisyyden ja runsauden mahdollisista muutoksista ja niihin vaikuttavista tekijöistä.

Lähteet

Kaukoranta, M., Koljonen, M-L., Koskiniemi, J. & Pennanen, J. 1998. Kala-atlas. Nahkiainen, pikkunahkiainen, lohi, taimen, nieriä, siika, muikku, harjus, toutain, vimpa, rantaneula ja kivisimppu – esiintymät ja kantojen tila. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. 57 s.

Koli, L. 1990. Suomen kalat. WSOY, Porvoo. 357 s.

Ympäristöhallinto. 2014. Suomen raportti EU:lle luonto-direktiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2007–2012. [Viitattu 2014.] www.ymparisto.fi/Luontodirektiivinlajiraportit.